

November 2025

Kemikalier

Så uppfyller du dina skyldigheter vid hantering av kemikalier

Inköp

Vid inköp av kemikalier tänk på att välja produkter som är minst farliga för miljö- och hälsa.

Substitution - att byta ut en kemikalie mot en annan med liknande funktion men som är mindre farlig för hälsa och miljö.

Särskilt farliga produkter har ett faropiktogram (exempelbild nedan). Produkter som innehåller utfasningsämnen (ex. cancerframkallande ämnen) ska prioriteras att tas bort. Information om ett ämne är ett utfasningsämne framgår i säkerhetsdatabladet. Som hjälpmedel att byta ut skadliga ämnen kan man använda PRIO-databasen och Substitutionscentrums hemsida. Tänk på att alla ämnen inte finns angivna i databasen.

Begränsade ämnens användning kan finnas i REACH-förordningen och i kandidatförteckningen. Det framgår i avsnitt 15 i säkerhetsdatabladet. EU:s vattendirektiv innehåller också ämnen som ska begränsas.

Kemikalieförteckning

Bedriver du en anmälnings- eller tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, då **ska** du ha en kemikalieförteckning.

En kemikalieförteckning är ett redskap för att belysa kemikalier som kan behöva bytas ut.

Följande ska finnas med i kemikalieförteckningen:

- Produktnamn
- Mängd som används per år
- Användningsområde för produkten
- Faroangivelse (ex. H330) som visar produktens och hälso- och miljöskadlighet
- Klassificering enligt CLP-förordningen (ex. Acute Tox. 4)

För att kemikalieförteckningen ska vara ett effektivt redskap är det även lämpligt att ta med samtliga beståndsdelar och ämnets klassificering samt spridningsvägar efter användning.

Användning

Hanteringen av kemikalier behöver riskbedömas. Finns det några arbetsmoment där det finns risk för utsläpp av kemikalierna? Finns det några åtgärder/förändringar som kan ske för att minska riskerna?

Det är viktigt att alla som köper in och kommer i kontakt med kemikalierna har kunskap om hur de ska hanteras.

Finns CMR-märkta produkter (cancerframkallande, mutagena och reproduktionsstörande) ska man ha en dokumenterad utredning som beskriver varför det inte är tekniskt möjligt att byta till en mindre farlig produkt.

Säkerhetsdatablad måste finnas för alla kemikalier med faromärkning, genom att läsa dessa kan man lättare uppfylla kunskapskravet. De ska finnas på svenska och tillgängliga för alla som hanterar kemikalierna.

Förvaring

Kemikalier ska förvara inom säker invallning. Det betyder att de ska förvaras på ett tråg/plastback eller på tätt och kemikaliebeständigt golv i avloppslös lokal med tröskel samt väderskyddat. Den största behållaren och 10 % av övriga behållare ska rymmas inom invallningen. Kemikalier ska även förvaras på yta som är påkörningsskyddad och inom låsbart utrymme.

Tänk på att inte förvara kemikalier som kan reagera med varandra inom samma invallning. Ex. syror och baser (se pH-värdet på säkerhetsdatabladet). I säkerhetsdatablad framgår även hur kemikalier ska förvaras.

För brandfarliga, oxiderande och explosiva kemikalier finns krav på förvaring i MSB förordning. Ex. kan god ventilation krävas.

Försäljning

Säljer ni kemikalier ska ni kunna ge ut säkerhetsdatablad på svenska.

Se till att kemikalierna är märkta korrekt enligt CLP-förordningen och har rätt typ av förpackning, ex. barnsäker förslutning.

Säljer ni särskilt farliga kemikalier; akut toxiskt, CMR-produkt eller frätande för huden? Då kan ni behöva tillstånd för yrkesmässig överlåtelse från Länsstyrelsen.

Vill du veta mer?

Kontakta kommunens miljöavdelning via e-post: mbn@uppvidinge.se